

§ 119

Översyn av skolstruktur

Diarienum 12KS261

Beslut

Arbetsutskottet har tagit del av skolstrukturutredningens slutrapport

Dokumenterna "Modell för attraktiv skola i Piteå kommun" samt "Modell för attraktiv förskola i Piteå kommun" remitteras efter smärre revideringar för synpunkter till politiska partier med representation i kommunfullmäktige och samtliga fackliga organisationer för Piteå kommuns anställda samt en öppen remiss.

Eventuella remissyttranden ska, enligt tidigare beslut, vara inkomna senast den 13 september 2013.

Protokollsanteckning

Lage Hortlund (M), har lämnat in en protokollsanteckning, se bilaga 12ks261-33

Majvor Sjölund (C), anför som protokollsanteckning att hon inte ställer sig bakom skolutredningens förslag.

Ärendebeskrivning

Den 26 november 2013, § 236, fastställde kommunstyrelsen skolstrukturöversynens delrapport 1. Sedan dess har ett arbete bedrivits som har utgått ifrån att besvara de kompletterande utredningsdirektiven som då gavs. Dessa var:

- En beskrivning och analys av kommunens olika geografiska områdens förutsättningar i dag och år 2020.
- När en enhet (skola eller förskola) är rimlig att på kvalitet i utbildning samt ekonomiska, sociala och ekologiska grunder utreda för strukturella förändringar.
- I Piteå kommuns verksamhetsplan 2012-2014 fastställs att Piteå har 43 000 invånare år 2020 och att Piteås landsbygd har en positiv utveckling vad avser invånare, service och arbetstillfällen. Det innebär att kommunen ska utvecklas såväl i stad som land. I detta sammanhang är noder centralt. Arbetet i skolstrukturutredningen ska utföras i nära samverkan med översiktplanarbetet.

Inkomna synpunkter

Den 16 april 2013 presenterade utredningen sin delrapport 2, som skulle utgöra underlag för en medborgardialog. Den medborgardialog som genomförts har haft olika forum, öppna möten, elevråd, samrådsforum och en öppen remiss. Dessa finns redovisade i sin helhet på Piteå kommuns hemsida. Kritiken mot förslagen och modellen för attraktiv skola/förskola har liknande utformning oberoende av vilket geografiskt område kritiken kommer från.

Forts.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

FL RR NO

Forts.

Den beskrivna kvaliteten ifrågasätts på olika sätt. Dels finns det olika uppfattningar om vad kvalitet är, bland annat får utredningen kritik för att inte har tagit hänsyn till de negativa aspekterna av skolskjuts, övriga fördelar med att ha en närhet till skolan samt tryggheten i en mindre skola. Kritiken om närhet och skolskjuts för yngre elever är speciellt stark. Vidare handlar kritiken om att man inte kan sätta ett kvantitativt tal för att beskriva kvalitet, något som låg i uppdragsbeskrivningen.

Det finns också, kopplat till kvalitet, ett missförstånd om att utredningen föreslår större enheter med större klasser, vilket är felaktigt. Ytterligare missförstånd är att utredningen kritiserar kompetensen hos den enskilda läraren. Utredningen vilar bland annat på nya statliga direktiv som gör gällande att läraren/pedagogen ska behörighet i det ämne som hon/han undervisar i. Behörighet och kompetens är inte alltid samma sak.

Kritik riktas också mot att källor inte redovisats till de framgångsfaktorer som ligger till grund för resten av utredningen. I samband med slutrapporten har detta redovisats betydligt tydligare, med en förhoppning om att kommande remissomgång ges förutsättningar att bättre skärskåda de ställningstaganden som gjorts.

Slutrapporten har också betydligt starkare än tidigare indikerat vikten av att yngre elever har nära till sin skola. Det har också skrivits fram ett antal olika alternativ till de förslag som tidigare lagts fram.

Processens tidsramar och att utredningen inte redovisar fler än ett alternativ har också kritiserats. Det har gjorts att utredningens förlängts med totalt ca 4 månader och att slutrapporten lyfter fram betydligt fler alternativ än vad delrapport 2 gjorde. Kritik har också inkommit om utredningens brist på tydlighet kring ekonomiska kalkyler, dessa har bemöts genom ett PM som beskriver hur uträkningar utifrån schabloner gått till.

Bygdens utveckling har också varit ett föremål för diskussion. Kritiken har handlat om att utredningen har lagt fram ett förslag som är stadsorienterat. Det är en kritik som inte bemöts i slutrapporten eftersom utredningen ger förändringsförslag i såväl stad som land. I utvecklingen av landsbygden framhävs svårigheter att hitta boende, att det finns en brist på bostäder vilket missgynnar byarna vad gäller elevutveckling. Förutsättningarna för ett ökat byggande på landsbygden föreslår utredningen tas vidare i arbetet med en ny översiktsplan.

Om förslagen om avveckling genomförs kommer en viktig mötesplats för bygden att försvinna, något som kritikerna menat tagit för lite plats i värderingen av skolenheterna.

Utöver ovanstående finns kritik som är mer spretig men som återkommer inom olika forum. Ett exempel är en misstanke om att utredningen är genomförd utifrån ekonomiska förutsättningar. Utredningen är genomförd utifrån oförändrade ekonomiska ramar, men med målet att säkerställa kvaliteten utifrån ett förändrat statligt uppdrag.

En annan kritik är ett missnöje med skolskjuts, säkerheten i och på bussen, oroligheter då eleverna väntar vid bussen och allmän osäkerhet om att elever finns på vägarna och de risker det innebär.

Forts.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

FL RR MO

Forts.

Ytterligare en kritik är att utredningen saknar grund i översiktsplanen för landsbygd. Det är inte utredningens uppfattning. Kritikerna hävdar vidare att om modellen antas är det ett fastställande av den nya översiktsplanens arbete efter "noder". Utredningen har utifrån ett uppdrag från kommunstyrelsen arbetat med fyra områden. Diskussionen om noder har skjutits till arbetet med översiktsplanen, i enlighet med uppdraget.

Utredningen har fått kritik för att inte beakta de möjligheter den nya tekniken kan ge i undervisningen. Då distansundervisning i större format strider mot skollagen har det inte varit av intresse, däremot anser utredningen att oavsett beslut kan det kollegiala behovet av samverkan bättre nås genom aktivt arbete med IT.

Det finns också en uppfattning om att Piteå kommun inte ska göra några förändringar alls. Utredningen har utifrån utredningsdirektivet, med ökad statlig styrning, en demografisk förändring, ökade krav på arbetsmarknaden och ett behov av att bli 43 000 invånare haft uppfattningen om att förändringar behöver genomföras.

Utredningen har också blivit informerad om två direkta sakfel. Dels har inte de miljömässiga konsekvenserna i delrapport 2 tagit hänsyn till föräldrars ökade miljöpåverkan, något som i slutrapporten i de alternativ som presenterats har ändrats. Dels har utredningen inte tagit hänsyn till om skolskjutsen kommer att innebära fler bussar i linjetrafik, vilket speciellt bör vara fallet om förändringen kring Solanderskolan genomförs (alternativt Christinaskolan – se inkomna remissförslag). Därför är den ekonomiska besparingen missvisande och behöver korrigeras inför beslut.

Utöver ovanstående har det inkommit förslag om dels förändring av de indelade kommundelarna, dels en minskning av dem samt dels ett fastställande om att de inte ska ändras. Det har också inkommit synpunkter om att indelningen är dåligt underbyggd. Utredningen har inte förändrat indelningen eftersom denna indelning fanns i Delrapport 1, som var föremål för en remiss och ett beslut i kommunstyrelsen i november 2012.

Slutrapportens svar på utredningsdirektivet.

Slutrapporten, i skrivningen geografiska förutsättningar för kommunens områden, samt i delrapport 2, ger sammanfattningsvis bilden av att Piteå Norra och Piteå Östra kommer att utvecklas positivt med avseende på befolkning, medan de övriga två kommer att ha en konstant utveckling.

Slutrapporten ger ett förslag till styrdokument i form av två policyer, "Modell för attraktiv skola" samt "Modell för attraktiv förskola". Modellerna ger förslag på när en enhet uppnår önskvärda förutsättningar, framgångsfaktorer för kvalitet samt social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Detta är som svar på utredningsuppdraget att identifiera när en enhet är rimlig att utreda för strukturella förändringar. Modellen har reviderats med tanke på de inkomna synpunkter som ovan återgetts. Därför finns en starkare skrivning kring närhet till skolan för de yngre barnen, samt ett intervall i antalet elever vid en skolenhet, för att signalera att det inte är en stupstock, utan en framgångsfaktor. Ordet kvalitet har också kompletterats med kvalitet i verksamheten, för att förtydliga att det handlar om den pedagogiska delen av skolan eller förskolan, inte den totala upplevelsen.

Forts.

Signatur justerare

Utdragsbeslyskande

FLRR MO^u

Forts.

Slutrapporten föreslår att det ska finnas förutsättningar för att gå från förskola till åk 9 i varje kommundel utifrån indelning i delrapport 1. Därigenom skapas förutsättningar för tillväxt i alla vädersträck. Arbetet med eventuella noder har förflyttats till arbetet med översiktsplanen.

Bilaga till styrdokument

Till föreslagna styrdokument har fyra bilagor framarbetats för att beskriva exempel på vilka alternativ som barn- och utbildningsnämnden har att ta ställning till efter genomförd remissomgång. I bilagorna värderas också inkomna förslag från den genomförda medborgardialogen. Dessa ligger i övrigt utanför utredningen och slutrapporten. Alternativen som skrivits fram har främst till syfte att minska avstånden för de yngsta eleverna, utan att ge avkall på förutsättningar för kvalitet i verksamheten.

Beslutsunderlag

Delrapport 1
Delrapport 2
Modell för attraktiv skola
Modell för attraktiv förskola
Sammanställning elevenkät
Sammanfattning åsikter 3-5 åringar
Geografiska förutsättningar för kommunens områden
Sammanställningar från Medborgardialogen
Synpunkter Hortlax
Synpunkter Norrfjärden
Synpunkter Pitholm
Synpunkter Sjulnäs
Synpunkter Öjebyn
Utredningens svar på frågor från medborgardialogen
PM synpunkter Elevråd
PM synpunkter Samrådsforum
PM Nyckeltal för beräkningar av investeringar
Slutrapport – bilaga till styrdokumentet Modell för attraktiv skola respektive förskola
Exempel på alternativ för östra området
Exempel på alternativ för västra området
Exempel på alternativ för södra området
Exempel på alternativ för norra området
Inkomna remissvar

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

FL RR MÖ

BILAGA

PITEÅ KOMMUN Kommunledningskontoret
2013 -07- 01
12 KS 261 -33
Dat.....

Protokollsanteckning

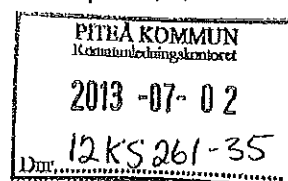
Jag har reserverat mig mot skolstrukturutredningens förslag på modell för en attraktiv skola och förskola, i synnerhet beträffande de höga elevnyckeltalen, samt lämnat ett särskilt yttrande som blir en del av remissmaterialet.

Lage Hortlund (M)

FL RR MO

BILAGA

Särskilt yttrande

Det har varit fina möten med föräldrarna i Hemmingsmark, Alterdalen och Lillpite inte minst med anledning av skolstrukturutredningen. Vilket engagemang, vilken kännedom och lokal kunskap om vad en bra skola är som framkommit och som utmanar utredningens nedläggningsförslag. Byggt mer på administrativt tänkande som det är med mindre specifik kännedom om den speciella skolan.

Jag förordar därför ett bevarande av byskolorna.

Vi behöver förbättrade skolor i Piteå. Tänk om vi kunde få något av den finska skolan med 25 procent högre resultat till 25 procent lägre kostnad. Men då måste ordningen i den svenska skolan bli bättre och det i sin tur förutsätter att byskolorna bevaras där den goda pedagogiken finns. De stora skolorna har större problem härvidlag. Långa skolskjutsar och stora koncentrationer av barn skapar oro och sämre förutsättningar för lärande.

Tjänstemannaförslaget om nedläggning av byskolorna skulle spara 5 miljoner kronor per år om beräkningarna är korrekta uppskattningar, vilket naturligtvis är osäkert. Det motsvarar 0,7 procent av skolbudgeten och ska ställas mot de stora värden som en skola utgör för berörda samhällen. I fråga om attraktivitet, gemenskap och sammanhållning. Dessa värden är rimligen mångfalt större och har också vidare betydelse för kommunen i sin helhet.

Kommunen har ju som mål att växa till 43 000 invånare år 2020 och då helst med barnfamiljer. För dessa är byarna attraktiva och de bör således snarare utvecklas än avvecklas.

För närvarande måste Piteå hålla en högre personaltäthet än övriga Sverige för att nå genomsnittliga resultat, på grund av den sämre ordning som råder i Piteås skolor. Detta kostar förstås betydligt större belopp som riskerar att öka om storskoleförslaget antas.

Sammantaget och utifrån en helhetsbedömning bör skolstrukturutredningens förslag därför inte genomföras, då det inte kan anses vara gynnsamt för Piteå kommun. Fokus är inte barnens och föräldrarnas utan administrationens och organisationens.

För att nå så bra resultat som möjligt för de stora skattepengar som läggs ner på skolan vore det dessutom önskvärt att en friskola kunde etableras i centrala Piteå. Kommuner med friskolor når bättre resultat på grund av den stimulans som konkurrensen innebär har forskningen visat.

RR/le H

FL RR M6^u

Norrmalmskolan skulle passa bra för det ändamålet och förutom den förväntade resultatförbättringen ge föräldrar och elever valfrihet och kommunen sänka investeringskostnader.

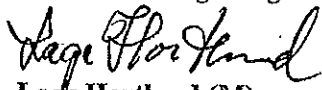
Skolstrukturutredningen fick i uppgift att se över skollokalerna, som inte minskat i samma takt som antalet elever. Många ser att det finns en viss överkapacitet i centrala stan. Därför har vi sedan länge föreslagit att Norrmalmskolan blir en friskola med den valfrihet, pedagogiska stimulans, förväntade resultatförbättring och kostnadslättnad det skulle innebära.

Så inte skolstrukturutredningen som istället med administrativa argument vänt sig mot byskolorna i Alterdalen, Lillpite och Hemmingsmark när överskottet finns i centrala stan. Solanderskolans högstadium föreslås också läggas ner och fylla på i centrala stan. Dessutom ska Klubbgården till Munksund som byggs om för dyra pengar. Med skolskjutsar och ombyggnationer blir detta en kostsam flyttkarusell, dyrare än dagens lösning.

Skollokalerna utgör för övrigt en mindre del av skolbudgeten cirka 13 procent, 65 procent står pedagogiken för. Där finns de stora kostnaderna. I grunden är det pedagogiken som ger oss en dyr och lågpresterande skola.

Vi får lära av Finland som har en skola med 25 procent högre resultat till lägre kostnad. Vilket lyft för Piteå en finsk skola med bättre ordning skulle innebära. Där bör ansträngningarna läggas, inte på att utarma byarna, Klubbgården och Öjebyn och överbelasta centrala stan.

Skolans betydelse för bygden kan aldrig nog framhållas, för dess attraktivitet, sammanhållning och gemenskap.

Lage Hortlund (M)

ledamot i skolstrukturutredningen

RR/K AH

FL RR MÖ